

Antitusika

Antitusika jsou léčiva, která potlačují vysilující, **suchý** a dráždivý kašel. Hlavním rozdílem oproti produktivnímu, vlhkému kašli je **absence sputa**. U suchého kašle dále pozorujeme překrvení a otok sliznic. Může přecházet v produktivní, kdy poté místo antitusik volíme spíše expektorancia. Suchý kašel provází počáteční stadia bronchitidy, dále astma, alergie a v neposlední řadě může být nežádoucím účinkem některých léčiv, např. ACE-inhibitorů.

U dospělých pacientů volíme někdy antitusika i v případě chraptivého až štěkavého kašle. Obvykle tento druh kašle ovšem doprovází laryngitidu a laryngotracheitidu virové etiologie, kdy kvůli otoku sliznic často nasazujeme krátkodobě glukokortikoidy.

Podle místa zásahu je rozdělujeme na dva typy:

- **centrálně působící** – snižují dráždivost centra pro kašel,
- **periferně působící** – tlumí podněty z tracheobronchiálního systému.

Rozdělení

Antitusika centrálního typu

Inhibují centrální nervové dráhy pro kašel. Můžeme je dále kategorizovat na tzv. **kodeinová** (kodein, dextrometorfan) a **nekodeinová** antitusika (butamirát, vhodnější pro děti a adolescenty). Jsou účinnější než periferní, ale mají i více nežádoucích účinků (možnost návyku, zácpy).

Zástupci:

- **kodein** – metylderivát morfinu, analgetický, antitusický a sedativní účinek, nepodávat při riziku respiračního selhání, asthma bronchiale, při ztížené expektoraci, zesiluje účinek látek tlumivých na CNS, při terapii s anticholinergiky riziko těžké zácpy až paralytického ileu, riziko útlumu dechového centra
- **folkodin** – silnější než kodein, bez analgetického účinku, menší nežádoucí účinky, proto vhodný i pro děti,
- **dextrometorfan** – bez analgetického účinku, dobře snášen, bez návyku, antagonist NMDA glutamátových receptorů a agonista opioidních receptorů,
- **butamirát** – mechanismus účinku nejasný, anticholinergní účinek, nežádoucí účinky jsou vzácné (vhodný i pro kojence).

Antitusika periferního typu

Tlumí dráždivost sliznice a periferních senzitivních C-vláken.

Zástupci:

- **dropropizin** – účinkuje blokováním senzitivních percepčních míst laryngotracheální oblasti, navíc má i antihistaminový účinek, a tudíž silný antitusický účinek
- **levodropropizin** – levotočivý izomer dropropizinu, stejný antitusický účinek, navíc antialergický a antibronchospastický účinek, vhodný i jako **premedikace před bronchoskopií**

Jestli u léčiva není obrázek tabletky, léčivo není v současné době registrováno na českém trhu.

Někdy nestačí jenom mentolka.

Odkazy

Související články

- Expektorancia
- Kašel

Použitá literatura

- LINCOVÁ, Dagmar, et al. *Základní a aplikovaná farmakologie*. 1. vydání. GALÉN, 2002. 601 s. ISBN 80-7262-168-8.